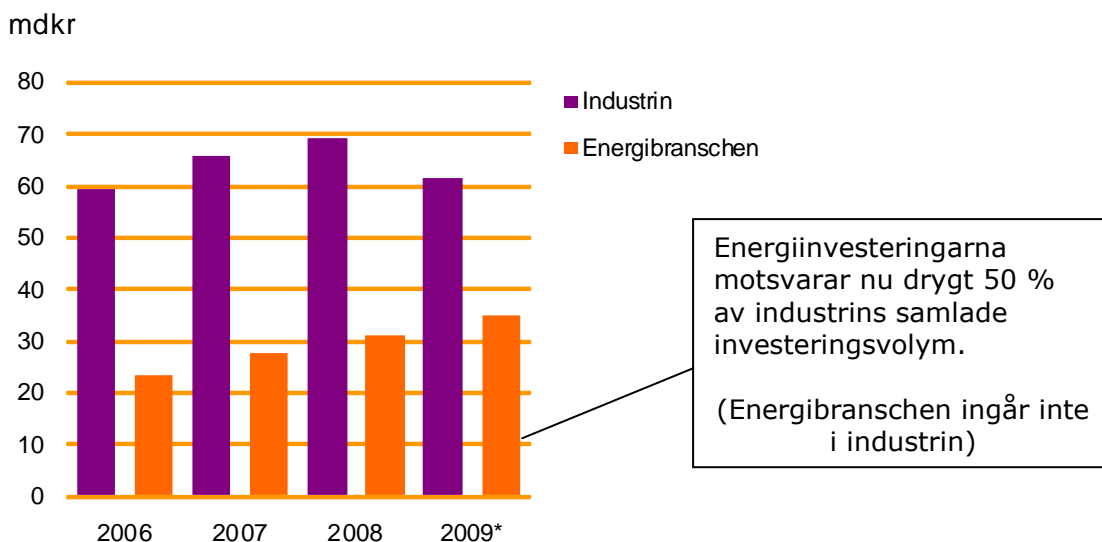

Investeringsenkät 2009

Sammanfattning

Energiinvesteringar i Sverige ligger kvar på nivån 300 miljarder kronor under en tioårsperiod. Detta visar årets investeringsenkät från Svensk Energi. Energibranschens investeringar har i många år haft en stigande trend och SCB-prognosen för år 2009 visar att energibranschen inte påverkats nämnvärt negativt på grund av konjunktur eller finanskris.

Figur 1, Investeringar i Sverige

Källa: SCB

Några reflektioner Svensk Energi har gjort utifrån sifferunderlaget och de tillägsfrågor som ställdes är dessa:

- En viss dämpning av investeringarna sker, även om vissa områden visar på en ökning
- Lågkonjunkturen och finanskrisen senarelägger vissa projekt. I andra sker ingen påverkan alls

- En viss osäkerhet råder om den närmaste tidens elanvändning och därmed elbörprisernas utveckling
- I vissa fall verkar investeringskostnader bli lägre på grund av lågkonjunkturen
- I andra fall är efterfrågan större och leverantörerna har kapacitetsproblem. Det leder till högre investeringskostnader
- Investeringar är också i viss mån lätttröliga. Flera av aktörerna i Sverige har också verksamheter i andra länder varför omprioriteringar kan ske

Ett förtydligande angående investeringarna i vindkraft är att Svensk Energi har använt en annorlunda skattning jämfört med andra typer av investeringar. Svensk Energi har utgått utifrån två scenarior till år 2020. Det lägre motsvarar + 12 TWh i vindkraft jämfört med dagens nivå och det lite högre scenariot är + 17 TWh. I föregående års undersökning hade Svensk Energi enbart ett scenario som innebar + 20 TWh till år 2020. Främsta skälet till använda denna skattningsmetod är att det finns företag och ekonomiska föreningar utanför den sedvanliga energibranschen som satsar på vindkraft.

Inledning

Det är viktigt för Svensk Energi att löpande kunna ge en bra bild av de investeringar som energibolagen planerar de närmaste 10 åren. Svensk Energi fick bra respons från sina medlemmar på den enkät som genomfördes våren 2008. Svensk Energi har fått många frågor kring hur finanskris och lågkonjunktur påverkar branschens investeringsplaner och har därför gjort en uppföljande enkät för att se om, och i så fall hur planerna påverkats. Årets enkät omfattade samma perioder som förra året d.v.s. 2009-2013 respektive 2014-2018. Till detta har Svensk Energi även ställt ett antal tilläggsfrågor.

Uppläggning och genomförande

Enkäten är genomförd under mars och april månad i år. Svensk Energi har gjort ett urval av 35 företag som har fått en enkät liknande den som SCB skickar ut fyra gånger om året. Svensk Energis enkät är dock mer detaljerad med uppdelning av investeringar i verksamhetsområden.

Urval

Svensk Energi har inte haft tillgång till SCB:s urval av företag utan har gjort ett eget urval. Eftersom SCB har uppgiftsskyldighet för alla företag med mer än 200 anställda har det varit ett huvudmål för Svensk Energi att identifiera dessa företag. För företag med färre än 200 anställda gör både SCB och Svensk Energi ett urval. Ett mått på hur stort Svensk Energis urval var är antalet anställda i de tillfrågade företagen, totalt nästan 11 000 anställda, medan SCB urval är nästan dubbelt så stort.

Svarsbortfall

Svensk Energi har haft en aktiv dialog med uppgiftslämnarna och därmed haft en mycket hög svarsfrekvens. Endast några få företag har inte haft möjlighet att svara i tid.

Skattning

Skattning av de investeringar som inte täcks in på grund av att inte alla företag svarar eller blivit tillfrågade sker i flera steg. Fördelningen mellan de olika verksamhetsgrenarna (elproduktion, elnät och annat) är satt direkt proportionella till de svar som Svensk Energi har fått in.

Nästa steg i skattning är att ta fram elproduktionens uppdelning i kraftslag. Här har Svensk Energi utöver inkomna svar även gjort en jämförelse med företagets innehav av installerad effekt i elproduktionsaggregat. Ett särskild förfarande har dock gjorts angående investeringarna i vindkraft. Svensk Energi har utgått ifrån två scenarior till år 2020, det lägre motsvarar + 12 TWh jämfört med dagens nivå och det lite högre scenariot är + 17 TWh. Föregående års undersökning hade vi enbart ett scenario som innebar + 20 TWh till år 2020. Främsta skälet till detta är att det finns företag och ekonomiska föreningar utanför den sedvanliga energibranschen som satsar på vindkraft och Svensk Energi har inte haft möjligt att kartlägga dessa aktörer.

Steg 3 har varit att skatta elnätverksamheten vilket bygger på samma princip som för elproduktion men istället för installerad effekt har använts antal elabonnenter. Skattningar har dessutom gjorts för nätförstärkning på grund av att utbyggnad av vindkraften inte antas vara med fullt ut i de svar som kommit in. Skattningen blir dessutom olika beroende på de två vindkraftscenariorna.

Steg 4 skattning av annan verksamhet är kanske den svåraste eftersom många av energibranschens företag ofta är infrastrukturbolag och har många verksamheter som inte är energirelaterade, t.ex. pappers- och massaindustrin.

Steg 5 har varit att jämföra med utfallet från SCB:s investeringsenkät där 2006, 2007 och 2008 har varit referensår för att bedöma om skattningarna framåt i tiden är rimliga.

Kända felkällor eller risker för felbedömningar

Svensk Energi har ett för litet urval av tillfrågade företag. Andelen skattning är därför större än när SCB gör sin undersökning och risken ökar för felaktigheter.

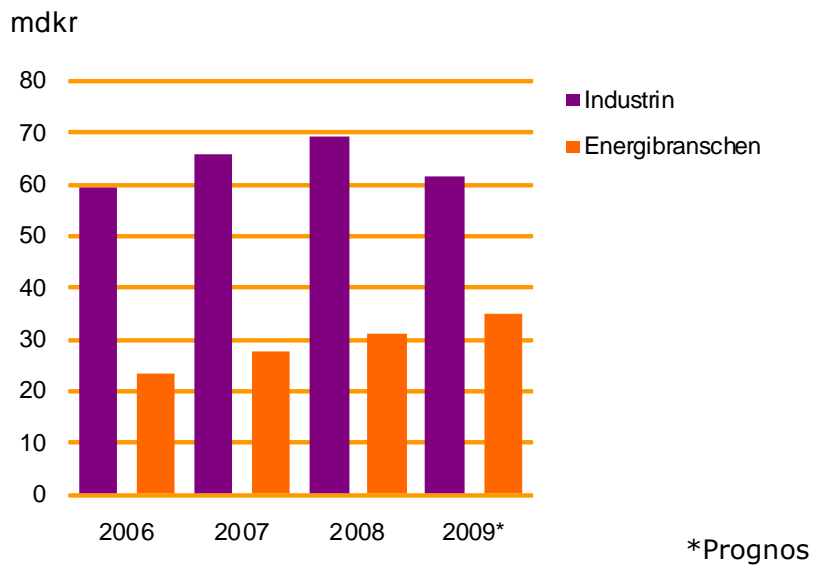
SCB klassificerar företag att tillhöra energibranschen om den huvudsakliga verksamheten är energirelaterad. Vilket innebär att det finns investeringar som inte hör hemma i denna bransch. Samtidigt finns det andra företag som t.ex. fastighets- eller skogsbolag som gör investeringar i energianläggningar som klassas som industriföretag.

Den allra största felkällan är dock kanske att detta är en ögonblicksbild. Förutsättningar kan vara annorlunda om ett halvår på grund av t.ex. konjunktur-, valuta-, eller styrmedelsförändringar.

Resultat

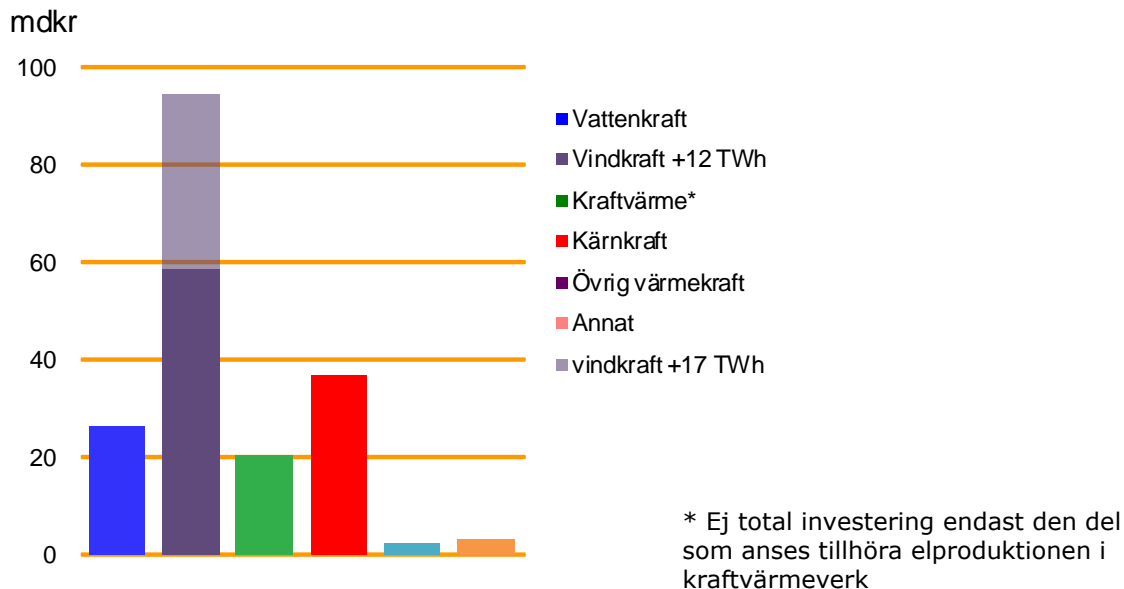
Från SCB:s redovisning av investeringar kan man utläsa att energibranschen har en stigande trend. Stora belopp har allokerats till förbättringar av elnät byte av elmätare, insamlingsystem för mätvärden och nya elproduktionsanläggningar, se figur 2.

Energiinvesteringen motsvarar nu drygt 50 % av industrin samlade investeringsvolym. I SCB redovisning ingår inte energibranschen i industrin utan är en egen branschgrupp.

Figur 2, SCB årliga investeringsenkät

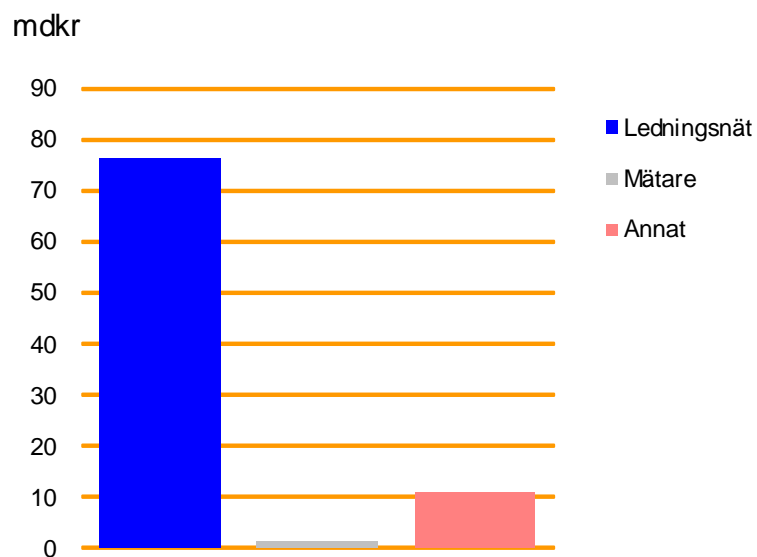
I figur 3 redovisas resultat av Svensk Energi undersökning vad det gäller investeringar i befintlig och nya elproduktionsanläggningar. Markant är den stora andel vindkraft som dessutom är uppdelad i två scenarior. Reinvesteringar i kärnkraften är också stora som leder till förlängd livslängd och säkerhetshöjande åtgärder samt ny produktionsförmåga. Samma sak gäller vattenkraften om än i mindre omfattning. Kraftvärmen fortsätter sin utbyggnad främst i befintliga fjärrvärmesystem.

Figur 3, Investeringar fördelade per kraftslag

Källa: Svensk Energi

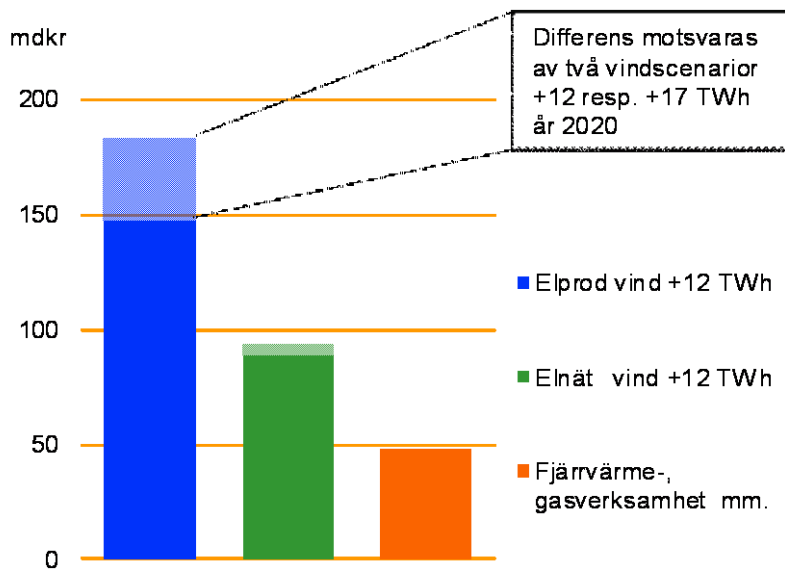
Elnätsverksamheten har ett fortsatt behov av investeringar för att möta krav från kunder både de som använder el men även de som matar in elproduktion, se figur 4.

Figur 4, Investeringar i elnätsverksamheten

Källa: Svensk Energi

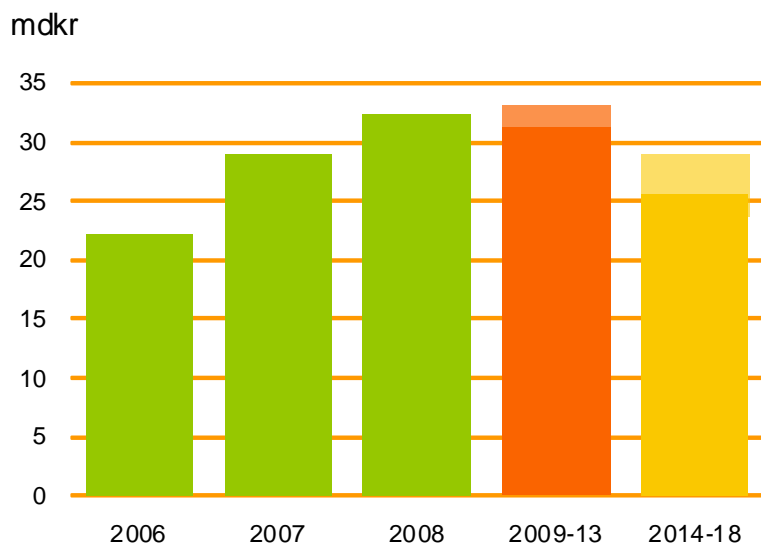
I figur 5 är både elproduktion och elnätsverksamheten representerade samt skillnaden i de två vindkraftscenariorna.

Figur 5, Investeringar i elproduktion, elnätsverksamhet och annat

Källa: Svensk Energi

Resultatet av Svensk Energis undersökning visar på investeringar på runt 30 miljarder kronor årligen de närmaste 10 åren om det något högre vindscenariot genomförs, se figur 6.

Figur 6, Årliga investeringar för energiverksamhet

Källa: Svensk Energi

Tilläggsfrågor

Svensk Energi ställde ett antal tilläggsfrågor i samband med årets undersökning och svaren på dessa frågor blev mycket varierande. Det finns ingen rangordning eller sortering av svaren utan det är en blandning av stora och små företag och med olika verksamheter. Här kommer några exempel på svar.

Investeringar under perioden 2009-2013 ökning/minskning i procent eller kkr.?

- *"Minskning med 3 procent",*
- *"Ungefär samma nivå"*
- *"Ökning med 10 procent"*
- *"Ökning med 40 procent"*
- *"Ingen större förändring"*
- *"Minskning med 10 procent",*

Investeringar under perioden 2014-2018 ökning/minskning i procent eller kkr.?

- *"Minskning med 20 procent"*
- *"Ungefär samma nivå".*
- *"Ökning med 25 procent"*

Kommer era planer att förskjutas i tiden eller ligger de fast?

- *"Våra planer avseende investeringar kommer att förskjutas i tiden."*
- *"Planerna granskas hela tiden och ej startade projekt kan senareläggas, modifieras, utgå eller ersättas av andra."*
- *"De kan förskjutas i tiden beroende på utveckling av stödsystem och finans krisen"*
- *"Preliminärt ligger de fast"*
- *"Planerna ligger fast"*
- *"Kan eventuellt komma att förskjutas för enskilda projekt"*
- *Våra planer ligger fast och det som tillkommit beror på vindkraftsanslutning."*

Hur påverkar finanskrisen era möjligheter till finansiering av planerade investeringar? Ställer finansiärerna krav på ökad säkerhet/högre avkastning (exempel?)?

- *"Våra finansiärer (ägare) ställer högre krav på avkastning och kortare pay off tid."*
- *"Våra planerade projekt skjuts på framtiden."*
- *"I dagsläget ser vi lägre räntekostnader för den närmaste tiden"*

- *"Svårare att låna. Högre räntekostnader"*
- *"Självklart är vi beroende av ett stabilt finansiellt system, där finansiären finns kvar också i framtiden. Vår finansiella situation är stabil och stark och vi har goda förutsättningar för att genomföra investeringar framåt, trots den rådande ekonomiska krisen"*
- *"Konkurrens inom koncernen om investeringsmedel medför att projekt med sämre avkastning kan utebli"*
- *"Vi har fått direktiv som innebär att vi alltid måste garantera en rimlig återbetalningstid"*

Ser ni några positiva effekter av lågkonjunkturen? (Exvis lägre kostnader för utrustning och arbete eller lättare att få leverantörer?)

- *"Det är lägre kostnader för utrustning och lättare att få leverantörer i en lågkonjunktur. Detta är en positiv effekt."*
- *"Inte mycket. Efterfrågan är på tillväxt och leverantörerna har kapacitetsproblem."*
- *"Det är lättare att hitta leverantörer och det finns möjlighet att förhandla med dem i högre grad."*
- *"I dagsläget ser vi något lägre kostnader pga av ökad konkurrens på marknaden."*
- *"Minskade materielinköpskostnader."*
- *"Inte ännu"*
- *"Vi ser generellt något lägre råvaru- och material priser samt att leverantören visar stort intresse för de upphandlingar som är aktuella"*
- *"Lägre metallpriser kan göra att kostnader för kablar och luftledningar minskar"*
- *"Priset har sjunkit på utrustning men det har ätits upp av en försämrad kronkurs"*
- *"Det finns fler tillgängliga intressenter vad gäller entreprenader"*
- *"Vi ser generellt något lägre råvaru- och material priser samt att leverantören visar stort intresse för de upphandlingar som är aktuella"*

Övriga kommentarer?

- *"Våra planerade utbyggnader förutsätter ändrat stödsystem för havsbaserad vindkraft i Sverige."*